

Kvalitet, faglighed og legitime videnformer i SSP-samarbejdet under transformation

Andreas Lindenskov Tamborg

Quality, professionalism and legitimate knowledge in a changing SSP-collaboration. This article explores the inter professional collaboration in a crime preventive initiative called SSP, which is a collaboration between school, social work and police. By drawing on interviews of actors from the collaboration and on historic sources that document the background of the establishment of SSP, the articles main focus is to explore and explain how the actors in the collaboration view legitimate and valuable knowledge. The article's main conclusion is that the actors mainly view knowledge legitimate to the extent it can be linked to research based models. Consequently, this means that the conception of professional knowledge in SSP is at risk of being reduced to only include their information, which can be linked to these models.

Keywords: Inter professional collaboration, crime prevention, Bourdieu, evidence based practice, welfare professions

Indledning

Formålet med denne artikel er at undersøge konstruktioner af kvalitet, faglighed og legitime videnformer i SSP-samarbejdet, der er en kommunal, tværfaglig kriminalpræventiv indsats, der i de senere år har været præget af en markant udvidelse af deltagende aktører og af et øget fokus på forskningsbasering.¹

Artiklen trækker på tidligere analyser af kriminalitetsforståelser i det 20. århundrede og af betingelserne for opkomsten af SSP-samarbejdet (Borch 2005), ligesom der inddrages interviews af hhv. en SSP-konsulent, en pædagog og en politibetjent, der alle deltager i et SSP-samarbejde i den samme kommune. I artiklen undersøges det, hvilke opfattelser af tværfagligt samarbejde og kvalitet i SSP-samarbejdet, der kan identificeres på baggrund af den kriminalitetsforståelse, forebyggelsestanken hviler på. Her identificeres en forståelse af kvalitet, der består af anvendelse af særlige forskningsbaserede begreber, og en forståelse af tværfaglighed, hvor faggrupper anses som relevante i den udstrækning, de har adgang til informationer om unge, der er direkte relateret til disse begreber. Samtidig er

samarbejdet udvidet til at omfatte flere faggrupper, hvilket har medført et accelereret fokus på at basere samarbejdet på forskningsbaserede retningslinjer. Gennem analyser af interviewene vises det, at disse retningslinjer ikke alene afspejles i SSP-medarbejderes sondringer mellem legitim og illegitim viden, men at de også manifesterer sig som distinktioner mellem sand og usand viden. Det vises desuden, at viden, der falder uden for disse retningslinjer, underkendes, og at en potentiel konsekvens af dette er, at SSP-medarbejdernes faglighed risikerer at reduceres til udelukkende at omfatte deres viden om unge, der direkte kan knyttes til forskningsinformerede retningslinjer.

Tværfaglighed er et begreb, der siden etableringen af velfærdsstaten er blevet omtalt som en nødvendighed i et samfund præget af sektoropdelinger og specialiserede professioner (Lauvås & Lauvås 1998, 18; Høyen 2005, 13). Tværfaglige indsats er ofte kendetegnet ved, at de løftes decentralt i den enkelte kommune eller institution og associeres desuden ofte med både intentioner og forhåbninger om at levere en 'helhedsindsats' til modtagerne af den offentlige ydelse. Gennem de senere år er antallet af fagligheder og aktører steget i en stor del af offentlige tværfaglige ydelser og indsats (Villumsen et al. 2015). Denne tendens kan forstås på flere måder. Det kan tænkes som en konsekvens af, at patienter, borgere eller klienters behov i stigende grad går på tværs af faglige, professionelle og institutionelle skel, og at dette manifesteres som et behov for at arbejde på tværs af et stigende antal fagligheder og ekspertiseområder (Paradis & Reeves 2013, 113). Ifølge Frederiksen (2015) analyser kan ekspansionen af tværfaglighed desuden betragtes som en neoliberal tendens, hvor øget tværfaglighed og tværsamarbejde fungerer som en måde at decentralisere magten til velfærdsprofessionerne (Frederiksen 2015, 143-144). Hvorom alting er, ser vi aktuelt et stigende fokus på tværfaglighed, der ofte tæller aktører fra en lang række fagligheder og ekspertiseområder (Åkerstrøm & Pors 2014, 309). Aktuelt ses der desuden tendenser til, at tværfaglige samarbejder under parolen 'velfærd, der virker' typisk er præget af et accelereret fokus på anvendelse af evidensbaserede eller forskningsbaserede modeller og vejledninger, som tværfaglige samarbejder anbefales eller kræves at anvende. Der er dermed tendens til, at decentrale tværfaglige ydelser i stigende omfang følger centralt udstukne evidensbaserede eller forskningsinformerede retningslinjer (Halyday et. Al. 2009, 424, Drake, Aos & Miller 2009, 171, Knudsen 2015, 96). Frederiksen (2015) har beskrevet dette som en tendens til, at velfærdsprofessionerne styres, snarere end at der 'styres gennem velfærdsprofessionerne' (Frederiksen 2015, 303). SSP-samarbejdet kan på flere måder ses som en eksemplarisk case på disse tendenser. SSP-samarbejdet bestod oprindeligt af et samarbejde mellem skole, socialvæsen og politi, men inden for de senere år er de deltagende aktører blevet udvidet til også at omfatte aktører fra idrætsforeninger, lokalt erhvervsliv, biblioteker mfl. (DKR 2012a, 5). I materiale om SSP-samarbejdet omtales denne forøgelse af samarbejdspartnerne som en 'nødvendighed', der afspejler opkomsten af nye former for kriminalitet, men også som et forhold, der stiller større krav til fælles rammer, der kan sikre kvalitet i samarbejdet (DKR 2012a, 18).

Rammer, der i stigende omfang skabes gennem fokus på forskningsinformerede modeller, vejledninger og begreber (DKR 2012a, 28). Nyere forskning viser imidlertid, at der er risiko for, at øget fokus på forsknings- og evidensbaseret kan kompromittere professionelles professionsfaglighed. Dels kan det medføre hierarkiseringer af vidensformer i tværfaglige samarbejder (Messenger 2013, 142-143), og dels kan det betyde, at nogle former for viden underkendes og dømmes som ukvalificerede (Knudsen 2015, 101, Kristensen 2012, 1, Forbes 2009, 586). Øget fokus på forsknings- og evidensbaseret kan således bringe professionsviden under pres og kan betyde, at kun de dele af fagprofessionelles viden, der er 'objektiv' i den forstand, at den falder inden for de udstukne vejledninger, betragtes som relevant (Knudsen 2015, 100).

Formålet med denne artikel er at undersøge, hvad der analytisk kan konstrueres som kvalificeret viden, faglighed og legitim viden i SSP-samarbejdet. Artiklen indledes med en introduktion til de begreber og metoder, der anvendes i analysen. Dernæst følger en undersøgelse af de historiske betingelser for etableringen af SSP-samarbejdet og de forståelser af kvalitet og tværfaglighed, der kan udlæses heraf. Herefter analyseres interviews af tre informanter fra et kommunalt SSP-samarbejde. Artiklen afsluttes med en diskussion af implikationerne af disse fund.

Teori, metode og empiri

Artiklens analyse falder i to dele og gennemføres gennem udvalgte begreber hentet fra Bourdieus tænkning. Først undersøges de historiske betingelser for etableringen af SSP-samarbejdet samt de forståelser af kvalitet og tværfagligt samarbejde i SSP, der heraf kan udlæses. Dernæst analyseres interviews af tre informanter. Den første del af analysen bidrager dels til at bryde med og gå bagom de naturaliserede opfattelseskategorier i feltet og dels med analytiske pointer, der trækkes på i analyserne af interviewene. Analysens anden del undersøger, hvilke forståelser af kvalitet, faglighed og legitime vidensformer, der kan konstrueres på baggrund af informanternes udsagn i interviewene. I det følgende afsnit redegøres for de tilgange og begreber, der anlægges i analysens to spor.

Brudtænkning og historisering

Brudtænkningen er ofte fremført som en grundsten i Bourdieus sociologiske metode og som et greb, der kan imødegå risikoen for blindt at overtage agenters forforståelser og prækonstruktioner (Hammerslev & Hansen 2009, 16). Interviews indgår som en central del af denne artikel, og eftersom denne metode ofte tilstræber at komme så tæt på informantens måder at opfatte og kategorisere på, er metoden ofte forbundet med en risiko for at blive forført af informanternes oplevelser og synspunkter. Med henblik på at imødegå denne risiko og for at se ud over det billede, der kommer til indtryk i interviewene, anlægges der i denne artikel et historisk perspektiv på betingelserne for etableringen af SSP og DKR med et særligt fokus på den forståelse af tværfaglighed og kvalitet i forebyggelsesarbejde, der aktuelt er dominerende. Begrebet *historie* dækker i denne forstand ikke blot over

noget, der tidligere er sket, men snarere over et fænomens historiske forudsætninger (Bourdieu 2005b, 118, Mathiesen & Højberg 2004, 234), i dette tilfælde SSP-samarbejdet. Inden man undersøger, hvilke 'regler' agenter følger, anbefaler Bourdieu, at man undersøger, hvad der i første instans har gjort disse regler operative (Bourdieu 1996, 111). Ideen er således, at det er muligt at af-selvfølgeliggøre informanternes måder kategorisere og opfatte på ved at undersøge, hvor disse måder at kategorisere og opfatte på stammer fra (Bourdieu 1996, 24). På den måde bibringer afsnittet analytiske pointer, som trækkes med i analysen af interviewene, og som kan medvirke til at forstå og forklare informanternes måder at opfatte og skelne mellem videnformer på. Empirisk er denne del af analysen baseret på rapporter og pjecer om DKR og SSP og der trækkes især på Borchs (2005) analyse af kriminalitetsopfattelser i den 20. århundrede. Borchs analyser og pointer inddrages, fordi hans analyser af de forestillinger om kriminalitet, som DKR og SSP er baseret på, gør det muligt at belyse den forståelse af tværfaglighed og kvalitet, der aktuelt er dominerende i SSP-samarbejdet.

Symbolske kampe og symbolsk vold

I artiklens analyser af de interviewede informanter anvendes Bourdieus begreber symbolske kampe og symbolsk vold. Symbolske kampe udspiller sig i et felt, som kan beskrives som et netværk af objektive relationer af positioner, der er defineret af de kapitalformer, der har en værdi i det pågældende felt (Bourdieu & Wacquant 1996, 28). Felter er præget af semantisk elasticitet, der netop muliggør kampe om, hvilke egenskaber, ressourcer eller videnformer, der er værdifulde og væsentlige at være i besiddelse af (Bourdieu 2005a, 106, Bourdieu 1990, 62). Symbolske kampe er kampe om forståelser af, hvilke kategoriseringsformer, der er legitime, og hvilke ressourcer, der er værdifulde at være i besiddelse af i et givent felt (Bourdieu 2005a, 63). Den symbolske dimension består i, at der ikke er tale om eksplicite eller bevidstgjorte 'forhandlinger', men snarere om indirekte kampe. Informanterne i denne undersøgelse befinder sig i forskellige erhverv og er i besiddelse i forskellige former for og mængder af viden om de unge. Dette betyder også, at der givetvis vil være kampe om, hvilke af disse videnformer, der anses for at være rigtige og kvalificerede. Med dette begreb kan informanternes gengivelser af dialoger ved møder, hvor flere videnformer bringes i spil, rekonstrueres som symbolske kampe om, hvad der er relevante og legitime videnformer at besidde og anvende i SSP-samarbejdet.

Symbolsk vold består i, at den, der indtager den dominerende position, har magten til at påtvinge sin definition eller kategorisering som den rigtige, uden at det hverken af den dominerende eller dominerede problematiseres eller forestilles at kunne være anderledes (Bourdieu 1984, 387). Volden opererer i den forstand ikke blot oppe fra og ned, men udøves af den eller de dominerede selv, fordi måder at kategorisere og skelne på, der anerkender visse former for ressourcer og underkender andre, fungerer som mentale opfattelseskategorier i agentens bevidsthed. Dette begreb gør det muligt at belyse, hvilke videnformer der anerken-

des og underkendes i SSP-samarbejdet, samt hvilke måder at klassificere og skelne mellem videnformer, der kan identificeres på baggrund heraf. Hensigten med at anvende dette begreb er således at konstruere de legitime og illegitime videnformer, der kan udlæses på baggrund af informanternes grænsedragninger. Det betyder samtidig, at kategorierne legitim og illegitim viden skal betragtes som analytiske snarere end empiriske kategorier, og at de er konstrueret af forskeren og ikke af informanterne selv.

Agenters kapitalmængde og sammensætning skaber i mødet med feltet et rum af mulige handlinger og orienteringer, som er betinget dels af agentens kapitalmængde og –sammensætning og dels af, hvad der i feltet anses som gangbare ressourcer. Ifølge Bourdieu er der derfor en relation mellem de praksisformer, der iværksættes, og den position, de iværksættes fra (Bourdieu 2005a, 103). Denne teoretiske pointe kan medvirke til at forstå og forklare den eventuelle rolle, informanternes mængde af erfaring kan spille i deres orienteringer. Eksempelvis omfatter vores informanter bl.a. en politibetjent med 35 års erfaring og en klubpædagog med blot 2 års erfaring som pædagog. Det er sandsynligt, at dette erfaringsgrundlag kan have en betydning for deres måder at agere i SSP-samarbejdet på, og dette gør denne pointe det muligt at indfange.

Metode og empiri

Det empiriske grundlag for undersøgelsen udgøres både af semistrukturerede interviews af deltagere i et SSP-samarbejde i en forstadskommune til København og af den ovenfor nævnte undersøgelse af Borch (Borch 2005), der belyser kriminalitetsopfattelserne i det 20. århundrede og betingelserne for opkomsten og etableringen af DKR og SSP.

Informanterne i interviewene bestod af en politibetjent, en klubpædagog og en SSP-konsulent, der alle var engagerede i et SSP-samarbejde i den samme kommune. Kommunen er en forstadskommune til København med omkring 40.000 indbyggere og kan hverken betegnes som rig eller fattig. Politibetjenten er en mand på ca. 60 år, der har været ansat i politiet 37 år, hvilket er hele hans arbejdsliv. Gennem sin karriere hos politiet har han varetaget en bred variation funktioner og har bl.a. været tilknyttet beredskabet, kriminalpolitiet og rejseholdet, og er nu ansat på en lokal politistation i kommunen som politikommissær. Han har været tilknyttet SSP-samarbejdet siden 1994. Klubpædagogen er en kvinde på ca. 35 år, der færdiggjorde sin uddannelse som pædagog i 2005, og som indtil 2013 var ansat som bestyrer i en butik. I 2013 blev hun ansat som pædagog i en ungdomsklub i kommunen og blev i den sammenhæng også tilknyttet SSP-samarbejdet i samme kommune. SSP-konsulenten er en kvinde på ca. 45 år, der har en uddannelsesmæssig baggrund som lærer. Hun har fungeret som lærer i 15 år i den samme kommune, hvor hun nu er ansat som SSP-konsulent. I forbindelse med sit lærerjob har hun desuden fungeret som AKT-lærer (adfærd, kontakt og trivsel). Hun har arbejdet som SSP-konsulent i 7 år og har i den sammenhæng taget en række kurser i bl.a. konfliktmægling, teori-U² og procesledelse.

Den interviewede pædagog og politibetjent indgik i SSP-samarbejdet gennem deltagelse i månedlige netværksmøder i SSP og gennem løbende dialog med SSP-konsulenten i tilfælde af bekymrende adfærd, som de vurderede var relevant at oplyse til SSP. SSP-konsulenten var derimod fuldtidsbeskæftiget i SSP og varetog en koordinerende rolle i samarbejdet, der bl.a. bestod af at indkalde til, facilitere og lede de månedlige netværksmøder. Desuden afholdte hun løbende kursus- og oplægsaktiviteter om kriminalitetsforebyggelse på hovedsageligt skoler i kommunen. Disse informanter blev udvalgt, fordi deres uddannelses- og erfaringsmæssige baggrund adskiller sig væsentligt fra hinanden, og fordi sådanne forskelligheder i materialer om SSP-samarbejdet beskrives som *"nøgleordet i forhold til den gode tværfaglighed"* (DKR 2012a, 18). Tidligere studier har vist, at politisk besluttede kvalitetssikringsinitiativer i form af forskningsbaserede retningslinjer for tværfaglige indsatser, såsom det tiltagende fokus på at sikre kvalitet og ensretning, der har præget SSP-samarbejdet i de senere år, *kan* betyde, at nogle former for viden underkendes og anses for illegitime (Forbes 2009, 586). I den forstand er bredden i de rekrutterede informanternes videns- og erfaringsgrundlag eksemplarisk for at undersøge konstruktioner af faglighed, kvalitet og legitim viden blandt medarbejdere, der befinder sig i en kontekst præget af både en forøgelse af faglige diversiteter og et intensiveret fokus kvalitetssikring.

Interviewene blev alle gennemført som semistrukturerede interviews og var rettet mod at genere viden om følgende tematikker:

- Informanternes faglige og erhvervmæssige baggrund
- Informanternes vej ind i SSP-samarbejdet
- Informanternes forståelse af egen faglighed og viden samt særlige kvaliteter ved denne i relation til SSP-samarbejdet
- Hvordan denne viden og faglighed specifikt anvendes og ikke anvendes i SSP-samarbejdet

Hovedinteressen i denne artikel er som bekendt at undersøge, hvad der kan konstrueres som kvalitet, faglighed og legitim viden blandt medarbejderne i samarbejdet. Som metodisk tilgang er interviews karakteriseret ved at give indsigt i fænomener, som de opleves og forstås af informanten (Glasdam 2005, 1) og kan derfor betragtes som en velegnet metode til netop at få indblik i informanternes kategoriseringer af kvalitet, faglighed og legitim viden. I et Bourdieusk perspektiv adskiller interviews sig fra øvrige former for informationsudvekslinger ved, at formålet med interviews som oftest er at komme så tæt som muligt på agentens perspektiver (Bourdieu 1999, 607). Uagtet at de spørgsmål, der stilles under interviewet, derfor er (eller i hvert fald bør være) blottet for enhver intention om at udøve symbolsk vold, er udtalelser fra interviews altid et produkt af den sociale relation mellem forsker og informant (Bourdieu 1999, 609). Som forberedelse til interviewene havde vi³ orienteret os i centralt udstukne materialer om SSP fra DKR og i kommunale materialer om SSP-samarbejdet i den pågældende kommu-

ne. I gennemlæsningen af disse materialer syntes 'kvalitet' i SSP-samarbejdet ofte at forbindes med videnskabelighed og forskning. Som specialestuderende var vi tilknyttet et universitet og adskilte os på den måde fra de deltagende informanter, der alle var professionsuddannede. Derfor foretog vi flere metodiske greb med henblik på at minnere risikoen for at udøve symbolsk vold under interviewene. Disse valg omfattede, at interviewene blev gennemført på informanternes egen arbejdsplads, og at interviewguiden blev tilsendt informanterne inden gennemførelsen af interviewet. Interviewene blev desuden indledt med en briefing om undersøgelsens formål, hvor informanten fik mulighed for at stille opklarende spørgsmål til interviewguidens udformning. Informanterne blev også opfordret til at oplyse det, hvis de mente, at interviewguiden overså væsentlige elementer. Umiddelbart inden interviewet med politibetjenten skulle gennemføres, fortalte han, at vi ikke behøvede at gennemgå interviewguiden så nøjsomt. Han var vant til at blive interviewet, da han ved adskillige lejligheder tidligere var blevet interviewet i forbindelse med 9. klasses opgaver, der, som han sagde, jo mindede meget om vores opgave. Samtidig fortalte han, at det lokale, interviewet blev gennemført i, sædvanligvis blev anvendt til at afhøre unge. I den sammenhæng nævnte han som en sidebemærkning, at vi som interviewere i øvrigt befandt os i de stole, som de unge plejede at sidde i. Gennem denne oplevelse erfarede vi på egen krop, at relationen mellem os og informanten ikke kunne kontrolleres, og at dominansforholdet ej heller var givet på forhånd blot fordi, vi var tilknyttet et universitet.

Interviewene sigtede mod at genere viden om informanternes opfattelser af, hvilken viden de oplevede at være i besiddelse af og deres oplevede muligheder og begrænsninger for at anvende denne viden i samarbejdet. Interviewguiden indeholdt spørgsmål, der inviterede og opfordrede informanterne til at give eksempler på, hvilke former for viden de var besiddelse af og deres oplevede kvaliteter og begrænsninger ved disse videnformer i relation til SSP. Desuden var interviewene rettet mod at få indblik i eksempler på, hvordan denne viden blev eller ikke blev brugt i SSP-samarbejdet. Formålet med at stille denne type af spørgsmål var, at sådanne eksempler ville tillade det at undersøge og synliggøre de mekanismer og strukturer, der lå bag informanternes opfattelser og kategoriseringer af, hvilken former for viden der kunne anvendes eller ikke anvendes i samarbejdet.

Som anført ovenfor anvendes begrebet symbolske kampe i analysen. I et Bourdieusk perspektiv giver interviews adgang til agents re-præsentationer af den sociale verden og dermed ikke til symbolske kampe, som de tager sig ud mellem agenter i deres tidlige og rumlige oprindelse (Larsen 2009, 37). I analyserne anvendes begrebet symbolske kampe til at belyse informanternes eksempler på, hvilke videnformer der bringes i spil ved dialoger og netværksmøder. Interviewene giver dermed ikke adgang til symbolske kampe uden om informanternes erfaring af dem, men informanternes eksempler giver ikke desto mindre et indblik i logikkerne bag deres distinktioner mellem videnformer viden, som netop er det primære formål med denne artikel.

Tilgangen til bearbejdningen og analysen af interviewene er informeret af Bourdieus ide om, at det at eksistere grundlæggende er det samme som *at være til forskel fra*, og at virkeligheden består i forskelsrelationer snarere end i essenser (Bourdieu 1997, 25). Denne tænkning er anvendt ved at fokusere analyserne på de mønstre, der fremkom i informanternes måder at skelne mellem videnformer på, og dermed de underlæggende strukturerende principper bag informanternes distinktioner mellem viden, der kan anvendes, og viden der ikke kan anvendes i samarbejdet. Det relationelle blik kommer desuden til udtryk ved, at analyserne af SSP-medarbejdernes opfattelser af deres fagligheder tager sit afsæt i den måde, deres faglighed fremstilles til forskel fra og i relation til andre faggrupper, der deltager i samarbejdet.

I det følgende afsnit undersøges de forståelser af tværfagligt samarbejde og kvalitet, der er dominerende i SSP-samarbejdet. Udgangspunktet for denne undersøgelse er hovedsageligt Borchs analyse af kriminalitetsopfattelser i den 20. århundrede og skiftet fra, at kriminalitet blev håndteret gennem behandling til stedet at håndteres gennem forebyggelse.

Etableringen af SSP: Tværfaglighed, kvalitetsforståelser og dominerende videnformer

Det Kriminalpræventive Råd (DKR) blev oprettet i 1971 og blot fire år senere, i 1975, blev Det Centrale SSP Udvalg oprettet som et organ under DKR (DKR 2012b, 6). Siden SSP-udvalgets oprettelse har forebyggelsestanken været helt central, og rådets opgave blev defineret ved, at det skulle "*skabe rammerne for en lokal samordnet forebyggelsesindsats*" (DKR 2012c, 7). Ideen om, at kriminalitet kan forebygges, er imidlertid forholdsvis ny og vandt først for alvor indpas årene inden oprettelsen af DKR og SSP. Som vi skal se i det følgende afsnit, er forebyggelsestanken tæt forbundet med et skift i kriminalitetsforståelsen, som Borch daterer til omkring 1970. Dette afsnits hovedargument er, at denne kriminalitetsforståelse, som både DKR og SSP er baseret på, stadig ses tydeligt afspejlet i retningslinjer for SSP-samarbejdets retningslinjer, og at dette har en væsentlig betydning for den forståelse af kvalitet og tværfaglighed, der er dominerende på området.

Kriminalitetsforståelser og forebyggelsestankens fremkomst

Indtil starten af 1970'erne var kriminalitetsopfattelsen ifølge Borch (2005) domineret af den såkaldte kliniske kriminologi, der havde rødder i psykiatrien (Borch 2005, 85-120). I denne opfattelse blev den kriminelle gerning anset som et udtryk for personbundne psykopatologiske eller psykiatriske ubalancer hos den kriminelle gerningsmand, som hovedsageligt skulle håndteres gennem behandling og straf (Borch 2005, 95). I løbet af 1950'erne og især 1960'erne blev den kliniske kriminologi udfordret af mere sociologiske perspektiver på kriminalitet, hvor det blev foreslået, at forhold *uden for* individet kunne forklare forekomsten af kriminelle gerninger. Hvor den kliniske kriminologi havde anlagt en behandlingsorienteret tilgang, og håndteringen af kriminalitet typisk foregik gennem terapeutiske samta-

leformer, var ideen i den sociologiske kriminologi snarere, at en samfundsmæssig håndtering af kriminalitet måtte gribe ind i forhold uden for individet. I den sociologiske kriminologi var forestillingen, at objektive karakteristika ved *situationer* var roden til forekomsten af kriminelle gerninger (Borch 2005, 108), hvilket gjorde det muligt at skelne mellem kriminogene og ikke-kriminogene situationer (Borch 2005, 147). Med begrebet kriminogene situationer var forestillingen, at særlige objektive karakteristika ved situationer statistisk korrelerede med forekomsten af kriminalitet, og at kriminalitet derfor kunne forklares ud fra forhold ved den situation, den optrådte i. Denne tækning gjorde det muligt at tale om forebyggelse som en måde at håndtere kriminalitet på, idet præventive indsatser bør kunne foregribe forekomsten af kriminogene situationer og dermed også forekomsten af kriminalitet.

Den sociologiske kriminologi blev indledningsvist tænkt som et supplement til den kliniske kriminologi, men gennem 1960'erne medførte to forhold ifølge Borch en øget adskillelse og et skift i styrkeforholdet mellem de to forståelser. For det første formuleredes det i 1966 i en bog af Preben Wolf og Erik Høgh, der begge var lektorer i sociologi på Københavns Universitet, at kriminalitet er et fænomen, der produceres af samfundet. For det andet blev der gennemført undersøgelser, der dokumenterede ringe resultater af behandlingstilgange til håndtering af kriminelle (Borch 2005., 112-114). Dette medførte, at den sociologiske kriminologi blev anset som den 'bedste' løsning til håndtering af kriminalitet (Ibid., 119). Den sociologiske kriminologi medførte således et skift fra behandling til forebyggelse og samtidig et skift fra, at håndtering af kriminelle forseelser var rettet mod det enkelte (ubalancerede) individ til, at de præventive indsatser nu principielt var målrettet alle samfundets borgere.

Kvalitet og tværfaglighed i SSP-samarbejdet

Fra SSP-rådets oprettelse blev det anset for afgørende, at den forebyggende indsats skulle gennemføres lokalt/kommunalt. De 'samordnede rammer', DKR var sat i verden for at skabe for forebyggelsesindsatsen, bestod (og består stadig) af forskningsbaserede og -informerede vejledninger og modeller for det decentrale kommunale arbejde (DKR 2012c, 5-6). Aktuelt optræder begreberne 'risikofaktorer' og 'risikoadfærd' som centrale begreber i disse retningslinjer og vejledninger, der forestilles at kvalificere SSP-samarbejdets præventive indsats (DKR 2012c, 2). Disse begreber omfatter en beskrivelse af de i forskningen identificerede ydre forhold omkring unge, som statistisk korrelerer med sandsynligheden for begåede kriminelle handlinger (DKR 1992, 38, SFI 2011, 28). Begrebet kriminogene situationer anvendes ikke længere, men det ligger lige for at betragte begreberne risikofaktorer og risikoadfærd som afløbere af disse begreber. Ideen med at indføre disse begreber i SSP-samarbejdets forebyggelsesarbejde var at iværksætte en så tidlig indsats som muligt, og forestillingen er, at en effektiv monitorering af ydre omstændigheder omkring unge gør det muligt at identificere tegn på kriminelle løbebaner så tidligt som muligt (DKR 2012c, 4). Dette betyder, at kvalitet i sam-

arbejdet i denne tænkning omfatter en så præcis afdækning af risikofaktorer omkring den unge, som det er muligt. Denne kvalitetsforståelse hviler således i høj grad på forskningsinformerende og -kvalificering af de begreber, der skal udgøre retningslinjerne for SSP-samarbejdet. Det betyder også, at kvalitet i samarbejdet dels opnås gennem anvendelse af disse begreber og dels ved at sikre, at SSP-samarbejdet består af fagprofessionelle, der på daglig basis befinder sig i *kontekster* og *situationer*, hvor risikofaktorer og risikoadfærd kan identificeres.

Som tidligere omtalt har størstedelen af SSP-samarbejderne i landets kommuner gennem de senere år udvidet antallet af aktører i samarbejdet ((DKR 2012a, 5; DKR 2012b, 3; DKR 2012c, 17). I materiale fra DKR omtales denne tendens som en 'naturlig udvikling', der afspejler forekomsten af nye kriminalitetsformer som fx cyberkriminalitet (DKR 2012b, 3). Eftersom cyberkriminalitet forekommer der, hvor de unge har adgang til computere, som fx er på biblioteker, er logikken, at det derfor er 'naturligt' at delagtiggøre bibliotekarer i det kriminalpræventive samarbejde, netop fordi de er i kontakt med de unge i disse situationer. Udvalgeskriterierne for, hvem der anses for at være de 'rigtige' faggrupper i SSP-samarbejdet, synes således at være baseret på, hvorvidt de har adgang til informationer og forhold omkring unge, der i forskningen kan kobles til den statistiske sandsynlighed for forekomsten af kriminalitet. Rationalet for 'tværfaglighed' synes således at henvise til de typer af informationer, de deltagende faggrupper synes at være i besiddelse af, snarere end til en decideret faglighed forstået som professionsbunden viden.

Kvalitet i SSP-samarbejdet består således i anvendelse af retningslinjer, der så præcist som muligt afdækker de forhold, forskningen har dokumenteret som signifikante for forekomsten af kriminalitet. Her er de 'rigtige' informationer om unge fra de 'rigtige' situationer derfor helt centrale at være i besiddelse af. Dette medfører, at SSP-samarbejdet bør omfatte faggrupper, der befinder sig i de situationer, hvor risikoadfærd kan identificeres. Rationalet for *tværfaglighed* er således, at eftersom der dukker nye kontekster op, hvor risikoadfærd kan identificeres, bør en effektiv forebyggelsesindsats være forsynet med informationer fra disse kontekster. Den sociologiske kriminalitetsopfattelse og forebyggelsestanken kan således ses afspejlet i aktuelle tendenser i SSP-samarbejdet. Samtidig har udvidelsen af de deltagende faggrupper i SSP-samarbejdet givet anledning til et øget fokus på anvendelse af forskningsinformerede metoder (DKR 2012c, 5) ud fra devisen, at komplekse samarbejdsrelationer håndteres gennem en øget opmærksomhed på de kvalificerende begreber. Som tidligere anført kan et sådan fokus på forskningsbaseret og kvalitetssikring bringe professioner under pres og medføre, at nogle videnformer hierarkiseres eller underkendes (Knudsen 2015, 101, Kristensen 2012, 1, Forbes 2009, 586). Derfor undersøges det i det følgende, hvordan kvalificeret viden, faglighed og legitime videnformer opfattes blandt SSP-medarbejdere i en kontekst præget af ovenfor nævnte tendenser. Dette belyses gennem analyser af interviews af tre informanter, der indgår i et SSP-samarbejde i den samme kommune.

Analyse af interviews – legitim viden og kvalificerede ressourcer

Som anført i metodeafsnittet er bearbejdningen og analyserne af interviewene drevet af en opmærksomhed mod forskelle og forskelsmarkeringer med henblik på at belyse de forståelses- og opfattelseskategorier, der kan identificeres i informanternes udsagn. Med henblik på at fremanalysere disse forskelle og forskelsmarkeringer er analyserne struktureret i to tematikker, der hhv. behandler 1) kvalificeret viden og faglighed og 2) legitime og illegitime videnformer. I den første tematik fremhæves udtalelser, der giver indblik i, hvad informanterne anser for kvalificeret viden, og hvilke former for fagligheder der heraf kan udlæses. I anden tematik undersøges det, i hvilken udstrækning og hvordan informanterne giver udtryk for at kunne anvende disse videnformer. Formålet med denne sidste tematik er at undersøge, hvordan medarbejderne konstruerer legitime og illegitime videnformer.

Kvalificeret viden og faglighed

Som tidligere nævnt varetager SSP-konsulentens facilitering af netværksmøder i samarbejdet. I SSP-netværket i den pågældende kommune afholdes der månedlige netværksmøder, hvor faggrupperne samles for at dele viden om, hvilke unge der potentielt er på vej i kriminelle løbebaner. Ved disse møder deltager både lærere, pædagoger, bibliotekarer og ejendomsfunktionærer, og ifølge SSP-konsulenten giver denne diversitet af fagligheder anledning til kommunikationsudfordringer. SSP-konsulenten er ansvarlig for at facilitere disse møder, og hun fremhæver, at det er vanskeligt at kommunikere på tværs af alle disse faggrupper i et sprog, der kan rumme alle deltagere. Den største udfordring for SSP-konsulenten er dog at sikre, at videndelingen og dialogerne på møderne sker på et 'fælles kvalificeret grundlag'. I den følgende udtalelse forklarer SSP-konsulenten, hvordan hun faciliterer møderne, og vi får her indblik i, hvordan det kvalificerede grundlag sikres, og hvilke videnkilder dette grundlag er informeret af:

SSP-konsulent: Og det gør vi ud fra evidensbaserede måder at arbejde på, og det har vi fået et fælles sprog om, så det er sådan, vi gør.

Interviewer: Hvor kommer det fra [det fælles sprog]? Er det noget, I selv har fundet på?

SSP-konsulent: Nej, nej. Det er skam nogle eksperter, der har siddet både på Syddansk Universitet, der har siddet nogle forskere og arbejdet med det, og så kommer det også fra udlandet, USA og fra England og andre steder. Men det er jo noget, man arbejder med i... den her [finder bog frem]. Især i den her moppedreng, ikke? "Indsats mod ungdomskriminalitet" der kom tilbage i... for en del år siden her. Der er det noget, man anbefaler. Alle de forskere, der sidder og arbejder med det her, nu kan jo ikke huske... øhh risikoadfærd [slår op i bogen]. [Læser op:] "udvikling af et værktøj til systematisk identifikati-

on”. Og der har siddet nogen og arbejdet intenst i projekter og afhandlinger og alt muligt på universiteter og simpelthen siddet og kigget på... og de deler dem jo op i mange små underafdelinger, der hedder: når det er det enkelte individ, familie... øhh, når man er ude i skoler og alt sådan noget, de deler sig simpelthen ind, så man kan gå ind og kvalificere det super meget.

I citatet påpeger SSP-konsulenten, at de i samarbejdet anvender en terminologi inspireret af forskningen på området til at kvalificere dialogerne på møderne. Terminologien, som SSP-konsulenten referer til, er begreberne risikofaktorer og risikoadfærd, som tidligere er nævnt i denne artikel. I udtalelsen fremstilles terminologiens stærke forbindelse til videnskaben som garant for en særlig autoritet og legitimitet, der sikrer, at arbejdet kan kvalificeres ”super meget”. Ifølge Bourdieu kan ord besidde en kraft, der består i etableringen af en tillid til legitimiteten af disse ord (Bourdieu 1996, 132). Af udtalelsen fremgår det, at medarbejderen henviser til den videnskabelige legitimitet, hvilket medfører en tillid til, at anvendelsen af dette sprogbrug ’kvalificerer’ dialoger. Risikofaktorer dækker som tidligere anført over de ydre betingelser, der øger den statistiske forekomst af kriminalitet. Kvalificeringen består således i, at terminologien nøje definerer den type af informationer om unge, som anses for at være relevant at have kendskab til i præventivt øjemed, og som i den forstand skal fungere som rettesnore for SSP-medarbejdernes observationer. Denne tænkning har således tydelige paralleller til de forståelser af kvalitet, som blev identificeret i historiseringen i forrige afsnit, hvor forskningsinformerede begreber udstikker en retning for, hvilke informationer der er relevante.

Som ansvarlig for at facilitere de månedlige netværksmøder i SSP-samarbejdet anser SSP-konsulenten det for hendes opgave, at dialogen ved disse møder anspores i ’kvalificerede’ retninger. Det følgende citat giver indblik i, hvordan denne opgave tilgås, og som vi skal se, spiller den forskningsbaserede terminologi også her en væsentlig rolle i den måde, konsulenten opretholder kvalitet i dialogerne på:

SSP-konsulent: Så ved at kvalificere og sige, jamen, hvad er fakta? Så ved at vi diskuterer fakta – hvad er det helt nøjagtigt, der er sket? Og så de der tolkninger, dem lægger vi væk. Og det er vi sådan ret konsekvente med. Og siger: Det vil vi ikke. Jamen, hvad er fakta med det der? Jamen, det er sådan og sådan. Hvilke risikofaktorer er der så sat i spil? Men hvilke beskyttende faktorer, hvad er det, den unge kan? Hvad er det, far og mor kan? Hvad var det, der var godt her? Nå, var det så en ide at vi sammen arbejder med det her ovre så? Ja. Så når vi får det fælles sprog ved, at vi byder ind med sådan nogle ting, så begynder folk at tænke det i vores regi. Og så bliver det meget mere kvalificerende.

Gennem fastholdelse af den kvalificerende terminologi giver SSP-konsulenten ovenfor indblik i, hvordan ukvalificeret viden skelnes fra kvalificeret viden. De forskningsbaserede begreber risikofaktorer og risikoadfærd omtales her som en central rettesnor, der sikrer, at dialogerne baseres på 'fakta', og at tolkninger og 'sladder' derigennem "gemmes væk" og ekskluderes fra møderne. Symbolsk vold dækker over, at bestemte måder at kategorisere på anses som de eneste rigtige og ikke problematiseres eller forestilles at kunne være anderledes. Denne udtalelse giver på denne måde indblik i, hvordan den forskningsbaserede terminologi manifesteres som *måden* at kvalificere dialoger på. I eksemplet ser vi samtidig indikationer på, at der på møderne udspiller sig symbolske kampe om, hvilke videnformer, der er legitime. I den sammenhæng fremstår de forskningsbaserede begreber som centrale og stærke symbolske markører, der anvendes som retningslinjer for at basere dialogerne på 'fakta'. Selvom gengivelsen af, hvordan dialogerne tager sig ud, er formuleret af SSP-konsulenten selv og dermed ikke giver et af billede af sådanne situationer uden om SSP-konsulentens erfaring af dem, giver udtalelsen ikke desto mindre et indblik i en forståelse af tværfaglighed, der i lighed med fundene fra historiseringen trækker på en forståelse, hvor faggruppernes berettigelse er de af deres objektive informationer om unge, som kan forbindes til de forskningsbaserede begreber. I denne tænkning består SSP-medarbejdernes 'faglighed' blot af de typer af informationer, de måtte være i besiddelse af, som kan knyttes til de forskningsbaserede begreber.

Den interviewede klubpædagog arbejder til dagligt i en ungdomsklub for unge i alderen 13-18. I klubben fungerer hun som stedfortræder for den daglige leder, men langt størstedelen af hendes arbejdstid består af pædagogisk relationsarbejde med de unge i, hvad hun selv betegner som relativt uformelle rammer. Citatet nedenfor giver et indblik i, at hun som klubpædagog oplever at befinde sig i øjenhøjde med de unge, og at dette betyder, at hun har en særlig relation til de unge. Hun fortæller, at denne særlige type relation er adgangsgivende til mange informationer og giver hende stærke fornemmelse for de unge. Som udtalelsen viser, er det netop disse 'fornemmelser' for de unge, som fremstilles som særlig værdifulde og kendetegnende for den viden, hun er i besiddelse af:

Klubpædagog: Vores ekspertområde som pædagoger i det her samarbejde... det er, at vi er der, hvor de unge er, og vi får rigtig mange informationer. Vi kan gå og... altså så lytter man lige, og så hører man, at... nå, men der var nogen, der havde været nede at købe noget hash, og så... altså det er ligesom vores styrkeside.

Og umiddelbart efter:

Interviewer: (...) Hvad synes du, er styrken ved din faglighed i det her samarbejde, SSP samarbejde?

Klubpædagog: Det er, at jeg er på gulvet. Altså... Det er, at jeg er blandt de unge, eller vi som pædagoger er blandt de unge, øhhh. Og vi har mulighed for at fordybe os i dem. Så der kommer vi ind med noget, som lærerne ikke kan komme ind med, som [navnene på SSP-konsulenterne] ikke kan komme ind med, fordi de er ikke omkring de her unge... Fordi bare er til stede og er lige der, hvor de også er, ikke? Det er de andre ikke. Vi har jo... vi har jo ren kvalitetstid, når vi er sammen med dem.

Citaterne ovenfor er eksempler på, at klubpædagogen giver udtryk for at have adgang til 'mange informationer', og at disse informationer er tilvejebragt gennem den kvalitetstid, der kendetegner dagligdagen i en ungdomsklub. 'Kvaliteten' i kvalitetstiden synes at være relateret til den fortrolighed, der kan opnås gennem de uformelle rammer, der kendetegner klubben, og muligheden for at investere tid i og fordybe sig i de unge. Denne kvalitetstid kan desuden ses som en forskelsmarkering, der adskiller hendes viden fra den, både lærere og SSP-konsulenterne er i besiddelse af. SSP-konsulenternes primære opgaver består som bekendt i at facilitere og rammesætte de månedlige netværksmøder, og klubpædagogen markerer i denne sammenhæng, at konsulenterne ikke i samme omfang har fingeren på pulsen, fordi de ikke befinder sig der, "hvor de unge er". Heller ikke lærere har adgang til samme type af viden, da de ikke i samme omfang befinder sig i samme uformelle rammer med de unge, hvilket ifølge klubpædagogen er en nødvendighed for at have "kvalitetstid". Det bemærkelsesværdige ved denne grænsedragning er, at den består af forskelle mellem de *kontekster* og *situationer*, de respektive faggrupper befinder sig i. Udtalelsen kan i den forstand rekonstrueres som en symbolsk kamp om, hvad der anses for at være væsentlige og værdifulde videnformer at være i besiddelse af. Denne type af fremstilling har visse heterodokse elementer, da den subjektive viden tilvejebragt gennem tætte relationer, fortrolighed og øjenhøjde på flere måder adskiller sig fra de objektive videnformer, vi ser fremhævet hos SSP-konsulenten. Samtidig er der en nær relation mellem klubpædagogens måder at skelne på og den forståelse af tværfaglighed, der blev identificeret i historiseringen. De kampe mellem videnformer, der kan rekonstrueres på baggrund af klubpædagogens udtalelse, er kampe mellem hvilke informationskilder, der kan anses for at være kvalificerede, hvor det, der er afgørende, er karakteristika ved de situationer, denne information er tilvejebragt fra. Det er således snarere kampe mellem typer af informationer, end det er kampe mellem professioner eller professionsfaglighed. Klubpædagogen fremhæver således ikke at være i besiddelse af særlige professionsrelaterede pædagogisk/psykologiske indsigter i de unges trivsel eller lignende. I stedet fremhæves viden om forhold *omkring* den unge, hun vurderer kan indikere en øget risiko for kriminelle gerninger.

Den interviewede politibetjent har 35 års erfaring som politibetjent og har tilbragt en stor del af sin karriere i den kommune, hvor han nu indgår i SSP-samarbejdet. Ifølge hans eget udsagn betyder dette erfaringsgrundlag, at han har et

solidt kendskab til lokalmiljøet i kommunen, og at en stor del af lokalbefolkningen ved, hvem han er. Under interviewet får vi indblik i, at dette kendskab til lokalmiljøet og hans fortrolighed til dets borgere betyder, at han er i besiddelse af en stor mængde viden om, 'hvad der rør sig'. Samtidig viser udtalelsen nedenfor, at han anser sit engagement og sin dedikation til arbejdet for at være afgørende:

Politibetjent: Ja, det er jo... nu ved jeg ikke, hvor godt kendt I er i [kommune], men [kommune] er jo en lang tarm, ikke. Og den er ikke... der bor jo de her små 40.000 mennesker, ikke? Og jeg kender ikke alle 40.000, men jeg kender... rigtig mange. Og rigtig mange kender mig, ikke? Og det er jo det, der er kunsten... det er jo det, jeg sådan brænder for, det er, at man opnår kontakt og man... altså man bliver fortrolig med mange ting. Man får mange ting af vide, og man kan hjælpe mange... det er jo kendskab i mange år, som gør, at man... man skal være dedikeret for det. Ellers så nytter det ikke noget.

Kvaliteterne ved den viden, politibetjenten giver udtryk for at være i besiddelse, kobles i denne udtalelse til hans lange erfaring og forbindes desuden til personlige egenskaber, hvor det at "at kunne hjælpe mange" og "dedikation til arbejdet" fremstår som afgørende aspekter. Det er netop gennem personlige investeringer i lokalmiljøet, dedikation til arbejdet og en fortrolighed til lokalmiljøet, at hans plads i samarbejdet er relevant og har en berettigelse. Dette syn på kvalitet og værdifuld viden bærer i den forstand præg af en afstandstagen til 'objektiv' forskningsbaseret viden og kan i lighed med klubpædagogens udtalelse betragtes som heterodoks. I udtalelsen hos politibetjenten er det bemærkelsesværdigt, at denne heterodokse orientering består i en betoning af især *dedikation* til arbejdet, der på den måde står i et modsætningsforhold til den objektivitet, der kendetegner viden, der kan knyttes til et begreb som risikofaktorer.

I interviewet med politibetjenten ser vi i modsætning til hos klubpædagogen også eksempler på, at han giver udtryk for at være i besiddelse af professionsbunden viden og -kunskaber, og at denne viden er helt central for SSP-samarbejdet. Ved de månedlige netværksmøder er døgnrapporterne fra den lokale politistation som regel et fast punkt på dagsordenen, som møderne ofte indledes med. Politibetjenten har i den forbindelse til opgave at formidle viden fra døgnrapporten, der er relevant i SSP-regi. Som han giver udtryk for i det følgende, forudsætter dette, at man er i stand til at læse døgnrapporten, der er skrevet i et særligt sprog:

Politibetjent: SSP-konsulenten kan jo ikke læse døgnrapporten, som jeg kan læse den, fordi den er sådan meget åndssvagt skrevet, sådan... så hvis I læste den så; jamen, hvad fanden er det for noget, det står mærkeligt og sådan. Så de faglige ting, dem kan jeg.

Her ses det, at det ikke blot er den viden og de informationer, han som erfaren politibetjent er i besiddelse af, der fremhæves som væsentlige og kvalificerede. Hans fagprofessionelle kundskaber i form af evnen til at læse og forstå døgnrapporten betones desuden som en væsentlig dimension af hans faglighed. I udtalelsen optræder denne fremstilling som en relationel distinktion mellem især ham og SSP-konsulenten, der ikke i på samme måde er i stand til at læse og forstå den genre, døgnrapporten er skrevet i. I den forstand fungerer hans betoning af denne faglighed dels som en positionering og dels som en legitimering af hans rolle i samarbejdet. Umiddelbart efter denne udtalelse får vi indblik i, at hans erfaringsviden er en afgørende faktor i udvælgelsen af episoder fra døgnrapporten. I interviewet nævnte politibetjenten, at han på et netværksmøde valgte at informere om et nyligt begået selvmord på trods af, at disse sager under normale omstændigheder ikke betragtes som relevante for SSP. Selvmordet var begået af en man i 30-årsalderen, der havde to mindre søskende, og som følgende udtalelse demonstrerer, valgte politibetjenten at medtage denne sag på netværksmødet ud fra en vurdering af, at denne hændelse krævede øget opmærksomhed på de to søskende:

Politibetjent: Altså, mine kollegaer, de fanger ikke sådan en, tror jeg.
(...) det er jo klart min erfaring.

Vi ser her, at hans evne til at vurdere relevante sager ikke blot hænger sammen med hans politifaglighed, men også med den mængde erfaringsviden, en lang karriere har bragt ham. Denne særlige 'politiflair' markerer en symbolsk distinktion mellem ham og øvrige betjente med en mindre erfaring, da de ifølge betjenten ikke er i stand til at foretage samme faglige vurdering. Som tidligere beskrevet, kan både agents kapitalmængde og komposition have betydning for deres orienteringer. Politibetjentens relative mængde erfaring i forhold til hans kollegaer i både SSP og på politistationen kan i den forstand være en af de faktorer, der kan medvirke til at forklare denne heterodokse orientering.

Analyserne ovenfor giver indblik i de forståelser af kvalitet og faglighed, der optræder i informanternes udtalelser. Undervejs i interviewene tegner der sig imidlertid et billede af, at ikke alle former viden og faglighed, kvalificeret eller ej, kan anvendes i samarbejdet. I det følgende afsnit vises eksempler på, i hvilken udstrækning og hvordan informanterne anvender deres viden og faglighed.

Legitime og illegitime videnformer

Tidligere så vi, at SSP-konsulentens forståelse af kvalitet i samarbejdet var tæt forbundet med de forskningsbaserede begreber og retningslinjer for SSP-samarbejdet. For Bourdieu er *forskelle* og *relationer* snarere end essenser centrale (Bourdieu 1998, 25), og undervejs i interviewet med SSP-konsulenten får vi indblik i, at kvalificeret, objektiv og forskningsbaseret viden især anses for at være væsensforskellig fra subjektiv, tolkningsbaseret og skønsmæssig viden. I det føl-

gende citat får vi indblik i, hvilke former for viden SSP-konsulentens betragter som sin opgave at undgå i samarbejdet:

SSP-konsulent: Altså, det er ikke sådan noget med, at de [SSP-medarbejderne] sidder og tolker. Og sidder og siger: ”jamen, jeg synes... og der er altså også den der far, der er altså også noget med ham, og så var det jo, at jeg hørte noget om hans onkel”. Altså, så er vi ude i sladder, ikke? Og sådan noget... og det gider vi ikke. Fordi det kvalificerer ikke en skid. Og det kan godt være, at faktisk noget af den viden pædagogen eller en lærer får, som de hører et eller andet... Men kan kender også bare det, at hvis man fortæller nogen en historie, og den... til nummer 5 person. Så er den lavet om hen af vejen. Så den viden, vi så får, den kan vi ikke bruge til noget. Fordi vi ved jo ikke, om det er sandheden. Og det kan vi ikke agere på.

I udtalelsen ser vi, at SSP-konsulentens sondrer mellem to typer af viden: Viden, der knytter sig til den førnævnte forskningsbaserede terminologi, og viden, der er kendetegnet ved at være baseret på SSP-medarbejderens subjektive tolkninger. Udtalelsen demonstrerer, at SSP-konsulentens sidestiller tolkede og subjektive videnformer med ’sladder’, hvilket tydeligt markerer en illegitimitet, mens viden, der kan knyttes til de forskningsbaserede begreber, omvendt fremhæves som ’kvalificeret’ og legitim. Citatet giver også et billede af, at legitim viden, foruden at være knyttet til risikofaktorer og risikoadfærd, er karakteriseret ved at være konkret observeret i modsætning til at være viderebragt af tredjepart. Begreberne risikofaktorer og risikoadfærd omtales ofte af DKR som en måde at kvalificere og systematisere samarbejdet på (DKR 2012c, 12), og denne ide om, at en veldefineret og forskningsinformeret terminologi er kvalificerende, ses tydeligt reflekteret i SSP-konsulentens kategorisering i udtalelsen ovenfor. Udtalelsen demonstrerer imidlertid også, at SSP-konsulentens ikke alene betjener sig af opfattelseskategorier, der klassificerer disse videnformer som hhv. kvalificerede og ukvalificerede. Distinktionen omfatter også, at objektiv viden (i den forstand, at den kan knyttes til terminologien) anses for at være *sand*, mens sandhedsværdien af subjektiv viden omvendt omtales som tvivlsom. Begreberne risikofaktorer og risikoadfærd fungerer i den forstand som symbolske garantier for en autoritet og legitimitet, der samtidig har den effekt, at subjektive tolkninger og skøn ikke alene diskvalificeres og anses for illegitime, men også anses for at være usande. I det følgende skal vi se nærmere på, hvilke legitime og illegitime videnformer, der kan konstrueres på baggrund af interviewet med klubpædagogen.

Tidligere i denne artikel blev det demonstreret, at klubpædagogens udtalelser afspejler forestillinger om, at informationer angående forhold *omkring* de unge er værdifulde ressourcer i forbindelse med præventive indsatser. Her fremhævede hun især kvalitetstiden i klubben som væsentlig faktor. Gennem sit erhverv som klubpædagog befinder hun sig med de unge i uformelle rammer, der gør det mu-

ligt at etablere gode relationer til de unge. Gennem disse relationer giver hun udtryk for at være i besiddelse af en stor mængde viden om de unge. Citatet nedenfor giver imidlertid et indblik i, at denne form for viden kun i begrænset omfang betragtes som værdifuld i relation til SSP-samarbejdet:

Klubpædagog: Altså så lytter man lige, og så hører man at... nå, men der var nogen, der havde været nede at købe noget hash, og så... altså det er ligesom vores styrkeside. Men sådan et... jeg byder ikke ind med sådan en... ”nå, men jeg kan lige gennemgå det her med jer alle sammen, og så får I lige det her med”. Og det er heller ikke sådan, at vi rigtig bruger det.

Udtalelsen i dette citat demonstrerer et umiddelbart misforhold mellem klubpædagogens opfattelse af kvalificeret viden og den viden, hun forestiller sig, er egnet til at bringe ind i SSP-samarbejdet. I citatet udfoldes det ikke, hvad årsagerne er til, at denne viden ikke bringes ind i samarbejdet. Set i relation til det intensivere fokus på forskningsbaseret og de opfattelseskategorier, vi så var fremtrædende hos SSP-konsulenten, kan denne videns karakteristika dog medvirke til at sandsynliggøre årsagerne til, at klubpædagogen ikke bringer denne viden i anvendelse. Klubpædagogens viden er netop kendetegnet ved en subjektivitet og ved en skønmæssig karakter. Det er en viden, hun er kommet i besiddelse af ved ”lige at have hørt...” ’noget’ om nogle unge, og der er således ikke tale om den form for ’faktaviden’, begreberne risikofaktorer og risikoadfærd dækker over, og som SSP-konsulenten i analyserne oven for omtaler som kvalificeret. Som tidligere beskrevet har udvidelsen af faggrupperne i SSP-samarbejdet manifesteret sig ved et accelereret fokus på forskningsbaserede retningslinjer. Set i det lys kan klubpædagogens udtalelse ses som en miskendelse af den subjektive viden, hun er i besiddelse af. Som tidligere anført omfatter begrebet symbolsk vold, at den dominerede ser sig selv gennem de dominerende forståelseskategorier (Bourdieu 2007, 47). Udtalelsen kan i dette lys ses som et udtryk for, at klubpædagogen ser sig selv gennem en kategoriseringslogik, hvor hendes subjektive fornemmelser for den unge anses for illegitime og diskvalificeres.

I interviewet med politibetjenten får vi indblik i, at han foruden at være i besiddelse af erfaringsviden gennem sit erhverv også er i besiddelse af erfaringsviden fra pædagogiske fagområder. Bl.a. nævner han, at han har gennemført gå- og cykelprøver i indskolingen i en lang årrække, og at han også har også erfaring med konfliktmægling. Udtalelsen nedenfor dog viser samtidig, at der er en afgørende forskel mellem den pædagogiske viden, hhv. han og SSP-konsulenten er i besiddelse af. Særligt SSP-konsulentens ’pædagogiske baggrund’ i form af uddannelse inden for området forekommer at være afgørende i den sammenhæng:

Politibetjent: Men selvfølgelig, det er jo klart, at hun [SSP-konsulent] har nogle kompetencer, som jeg ikke har. Det pædagogiske og hun er

uddannet projektleder, og hun har sådan gennemgået nogle forskellige uddannelser som har... så det kan jeg jo ikke. Men igen, vi har jo lavet de ting, som hun laver... altså konfliktmægling og alle de der samtaler, det har vi jo kørt i 20 år, jo. Jeg er jo heller ikke altid... jeg prøver jo at være pædagogisk, og vi har jo undervisning i... vi underviser jo i... vi har gå-prøver i 0. klasse, vi har cykelprøver i, eller færdselsprøver i 6. også, ikke? Vi prøver jo at være pædagogiske, men jeg har jo kun været på et tre-dages pædagogisk lille kursus, ikke? Så det er jo... det er selvfølgelig autodidakt, ikke? (...) Og det... ja på den måde så har vi ikke den der... den pædagogiske baggrund med...

Af citatet ser vi, at politibetjentens pædagogiske 'erfaringsviden' og især det forhold, at den er autodidakt, fremstår som afgørende for distinktionen mellem hans og SSP-konsulentens viden. Forskelsrelationen mellem ham og SSP-konsulenten består i den forstand i, at SSP-konsulentens viden forekommer at tilskrives en højere værdi end hans, fordi den er autoriseret i den forstand, at den er rekvireret gennem en formaliseret uddannelse. Denne udtalelse giver indblik i en forskelstænkning, der adskiller sig væsentligt fra de øvrige informanternes. Hvor klubpædagogens kategoriseringer består af skel mellem typer af informationer og karakteristika ved de situationer, denne information er tilvejebragt gennem, fremstår uddannelse i denne udtalelse i sig som en garant for særlige egenskaber, der tilskrives værdi. Udtalelsen giver samtidig indblik i en hierarkisk skelnen mellem erfaringsviden og viden rekvireret gennem formaliseret uddannelse, hvor sidstnævnte fremstår som dominerende. Politibetjentens kategoriseringer indeholder således distinktioner, der overskrider, at legitime og illegitime videnformer afgøres af *informationskilder*, men altså også omfatter en faglighedsforståelse, der omfatter uddannelsesmæssige meritter.

Afsluttende diskussion

Formålet med denne artikel har været at undersøge, hvilke forståelser af kvalitet, faglighed og legitime videnformer, der kan konstrueres i en kontekst præget af øget fokus på forskningsbaserede modeller og terminologier. I artiklens første analyse blev dette forhold belyst gennem en undersøgelse af betingelserne for etableringen af SSP-samarbejdets opkomst og de forståelser af kvalitet og tværfaglighed, der kan udlæses deraf. Denne analyse viste, at SSP-samarbejdet er funderet på en grundlæggende ide om, at forhold uden for individet har betydningen for forekomsten af kriminalitet. Forståelsen af kvalitet blev i dette afsnit fremanalyseret som et fænomen, der hovedsageligt består af anvendelse af forskningsbaserede retningslinjer, der afdækker ydre forhold, der statistisk korrelerer med risikoen for forekomsten af kriminalitet. I denne tænkning er det derfor afgørende at indhente objektive og konkret observerede informationer defineret af en forskningsbaseret terminologi, der gør det muligt at foregribe en kriminel løbebane. Da kvalitet opnås gennem adgang til informationer om de unge, der i forskningen har

en dokumenteret signifikans for forekomsten af kriminalitet, er det afgørende for en præventiv indsats at have adgang til disse informationer. Aktuelt kan denne tænkning spores i de kvalitetssikringsinitiativer, der har præget retningslinjerne for SSP-samarbejdet gennem de senere år. Det ses også i rationalerne for at udvide samarbejdets aktører, hvilket er baseret på, at samarbejdet bør inkludere de faggrupper, der befinder sig i situationer, hvor risikofaktorer kan identificeres. I denne logik accelereres behovet for præcise retningslinjer, fordi disse retningslinjer samtidig anvendes som et middel til at opretholde kvalitet i komplekse samarbejds-konstellationer præget af faglig diversitet.

Analyserne af interviewene gav særligt hos SSP-konsulenten indblik i, at subjektive, tolkningsbaserede og skønsmæssige videnformer udgrænses og anses for at være illegitime og decideret usande. I analysen medfører det den implikation, at legitim (og sand) viden anses for kun at bestå af de af SSP-medarbejdernes informationer, der kan knyttes til begreberne risikofaktorer og risikoadfærd. Denne forskelstænkning er således i tæt korrespondance med ovenstående kvalitetsforståelse.

Hos klubpædagogen ser vi på den ene side, at hun distingverer mellem videnformer på basis af karakteristika ved de situationer, de er er tilvejebragt fra. Der så vi, at subjektive og relations relaterede aspekter blev tilskrevet en værdi. På den anden side ser vi, at klubpædagogen ikke anvender denne viden i SSP-samarbejdet, og at det er sandsynligt, at dette skyldes, at disse videnformer ofte har karakter af 'fornemmelser', som står i et umiddelbart modsætningsforhold til forskningsterminologiens objektivitetskrav.

Af disse fund tegner der sig konturerne af en snæver faglighedsforståelse hos både SSP-konsulenten og klubpædagogen, hvor legitim viden og faglighed hovedsageligt synes at bestå af de 'rigtige' informationer tilvejebragt i de 'rigtige' situationer, hvor hvad der er 'rigtigt' her er defineret af et forskningsgenereret vokabular. Det er kun i politibetjentens heterodokse orientering, hvor forhold som politifaglighed, erfaring og dedikation til arbejdet fremstår som centrale. Det er her, vi for første gang ser eksempler på en faglighed i SSP, der omfatter mere og andet end distinktioner mellem legitime og illegitime *informationer*. I analyserne af interviewet af politibetjenten fremstår uddannelse og fagbunden viden som afgørende aspekter. Denne analyse viser også eksempler på en forskelstænkning, hvor uddannelsesmæssige meritter tilskrives værdi og anses for garantier for kvalifikationer. Politibetjenten i denne undersøgelse har 37 års erfaring, og det er sandsynligt, at denne erfaringsmængde kan medvirke til at forklare den heterodokse orientering, som disse distinktioner er identificeret i.

I lighed med tidligere forskning viser fundene i denne artikel, at et øget fokus på forskningsbaseret i politiske retningslinjer kommer til udtryk i en hierarkisering af videnformer (Messenger 2013). Særligt 'objektiv' viden, der kan knyttes til forskningsgenererede begreber, fremstår i den sammenhæng som dominerende, mens skønsmæssige og subjektive 'tolkninger' omvendt fremstår som dominerede og illegitime videnformer. Denne artikel viser desuden, at en mulig konsekvens

af dette er, at faglighedsforståelsen i det tværfaglige samarbejde i SSP risikerer at reduceres til kun at omfatte de af SSP-medarbejdernes *informationer*, der kan forbindes til modeller og vejledninger. En mulig konsekvens af dette er, at SSP-medarbejdernes faglighed risikerer at blive reduceret til blot at bestå i at overvåge og observere unges handlinger og dernæst formidle disse observationer til SSP uden faglig stillingtagen.

I en nyere artikel foreslår Knudsen (2015), at viden forstås som en selektionsmekanisme, der adskiller viden fra ikke-viden i informationsstrømme. I den forbindelse viser han, at det er problematisk, at evidensbaserede modeller i en sådan sortering diskvalificerer en stor mængde information, som kan være værdifuld (Knudsen 2015, 102). Hans pointe er, at denne udfordring ikke løses ved blot at udvikle 'bedre' modeller, men at modeller i stedet bør anvendes med øget bevidsthed om den ikke-viden, de samtidig producerer. Den dominerende forståelse af kvalitet i SSP-samarbejdet synes netop at være karakteriseret ved en orientering mod forbedring af modellerne. Denne forbedring kommer dernæst til udtryk i, at samarbejdskonstellationen og de deltagende faggrupper løbende tilpasses, så den afspejler de nye situationer, hvor forskningen foreskriver, at risikoadfærd og risikofaktorer kan identificeres. Fundene i denne artikel viser desuden en tendens til, at subjektiv, tolkningsbaseret og skønsmæssig viden diskvalificeret og kategoriseres som ikke-viden. I dette lys giver denne artikels resultater indblik i, at begreber som risikofaktorer og risikoadfærd har den implikation, at klubpædagogens fornemmelser og viden tilvejebragt gennem nære relationer til de unge sorteres fra som ikke-viden, da den ikke falder inden for de 'kvalificerende' begrebers blik. Inspireret af Knudsens pointer, kunne en alternativ tilgang til kvalificering af SSP-samarbejdet bestå af en øget opmærksomhed på den ikke-viden, SSP-samarbejdets deltagere er i besiddelse af, og som aktuelt diskvalificeres af begreber som risikofaktorer og risikoadfærd.

Andreas Lindenskov Tamborg, Ph.d.-stipendiat, Institut for Læring og Filosofi, AAU, alt@learning.aau.dk

Noter

- ¹ Artiklen er en bearbejdning af materiale fra et kandidatspeciale udarbejdet af Dam & Tamborg (2014) på kandidatuddannelsen i Læring og Forandringsprocesser ved Aalborg Universitet i København.
- ² Teori-U er en forandringsledelsesteori og -model, der især var populær i slutningen af 00'erne. Se evt. (Scharmer 2009).
- ³ Jeg referer her til de fælles metodeovervejelser, jeg og medforfatteren til kandidatspecialet (Dam & Tamborg 2014) gjorde os.

Referencer

- Borch, C. 2005. *Kriminalitet og magt: Kriminalitetsopfattelser i det 20. århundrede*. Kbh: Politisk Revy.
- Bourdieu, Pierre. 1984. *Distinction: a social critique of the judgement of taste*. London: Routledge & Kegan Paul [2014].
- Bourdieu, P. 1990. Socialt rum og symbolsk magt. I: *Pierre Bourdieu – centrale tekster inden for sociologi og kulturteori*, Callewaert, S., & Pierre Bourdieu. 1994. *Pierre Bourdieu: centrale tekster inden for sociologi og kulturteori*, Akademisk Forlag, København.
- Bourdieu P. og Wacquant L. 1996. *Refleksiv sociologi – mål og midler*, Hans Reitzels Forlag, København
- Bourdieu P. 1997. *Af praktiske grunde – Omkring teorien om menneskelig handling*, Hans Reitzels forlag, København
- Bourdieu, P. et al. 1999. *The weight of the world – social suffering in contemporary society* Polity Press, London
- Bourdieu, P. 2005a. *Sociologens interesse*, Dansk Sociologi nr. 4/16. årg. 2005
- Bourdieu, P. 2005b. *Viden om viden og refleksivitet: Forelæsninger ved Collège de France 2000-2001*. Hans Reitzels Forlag, København
- Dam, M. & Tamborg, A.L 2014. *Det tværfaglige SSP-samarbejde – et speciale om faggrupperne i SSP-samarbejdets forståelse af egen rolle*. Kandidatspeciale indleveret 1/6-2014 ved kandidatuddannelsen i Læring og Forandringsprocesser, Aalborg Universitet, København.
- Glasdam, S. 2005. Interview: En diskussion af ligheder og forskelle i Pierre Bourdieus og Steinar Kvaales metodeovervejelser. *Nordic Journal of Nursing Research*, 25, 2, 36-41.
- Det Kriminalpræventive Råd 1992. *SSP-samarbejdet i Danmark – en redegørelse*.
- Det Kriminalpræventive Råd 2012a. *SSP – en guide til samarbejdet*.
- Det Kriminalpræventive Råd 2012b. *Dit barns sociale liv på net og mobil – hvad er din rolle som forælder?*
- Det Kriminalpræventive Råd 2012c. *Det Kriminalpræventive Råd 1971-2011 – 40 års samarbejde for tryghed og mindre kriminalitet*
- Drake, E., Aos, S., Miller, M. 2009. Evidence-Based Public Policy Options to Reduce Crime and Criminal Justice Costs: Implications in Washington State. *Victims & Offenders*. 4 (2).
- Forbes, J. 2009. Interprofessional capital in children's service transformations, *International Journal of Inclusive Education* Vol. 5, 573-588
- Frederiksen, J. 2016. *Tværfaglige velfærdsprofessioner: Tværsamarbejde som en social praktik for den neoliberale velfærdsstats professioner*. Roskilde: Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitet.

- Hallyday, S., Burns, N., Hutton, N., McNeill, F., & Tata, C. 2009. Street-Level Bureaucracy, Interprofessional Relations, and Coping Mechanisms: A Study of Criminal Justice Social Workers in the Sentencing Process. *Law & Policy*. 31 (4).
- Hammerslev O. og Hansen J. A. 2009. Indledning – Bourdieus reflekseive sociologi i praksis I: Hammerslev, O., Hansen, J. A., & Willig, I. (2009). *Refleksiv sociologi i praksis*. Hans Reitzels Forlag, København
- Høyen, M. 2005. *Den faglige selvforståelse- en undersøgelse af faggrupperes ethos baseret på Pierre Bourdieus sociologi*, Ph.d. afhandling indleveret september 2005 på Den kgl. Veterinær- og landbohøjskole, Frederiksberg
- Højbjerg H. og Mathiesen A. 2004. Sociologiske feltanalyser I: Fuglsang L. og Bitsch Olsen P. (red) (2004): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne – på tværs af fagkulturer og paradigmer*, Roskilde Universitetsforlag
- Knudsen. M. 2015. Fra evidens til ledelse af ikke-viden. *Gjallerhorn*, nr. 21, 96-106.
- Kristensen, J.E. 2012. *Velfærdsprofessioner i konkurrencestaten?* Paper til konference i Nordisk Netværk for Professionsforskning.
<http://www.viauc.dk/professionsforskning/nordisk-netvaerk-professionsforskning/Documents/Papers/symF7-53-JensErikKristensen.pdf>
[27. sept. 2016]
- Lauvås, K. og Lauvås, P. 1998. *Tværfagligt samarbejde – perspektiv og strategi*, Forlaget Klim
- Larsen, K. 2009. Observationer i et felt. I: Hammerslev, O., Hansen, J. A., & Willig, I. (2009). *Refleksiv sociologi i praksis (37-60)*. Hans Reitzels Forlag, København
- Paradis, E., & Reeves, S. 2013. Key trends in interprofessional research: A macrosociological analysis from 1970 to 2010. *Journal of Interprofessional Care*. 27 (2).
- Scharmer, C. Otto. 2009. *Theory U: leading from the future as it emerges: the social technology of presencing*. San Francisco: Berret-Koehler Publishers.
- SFI 2011. *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge – risiko- og beskyttelsesfaktorer*. København.
- Villumsen, A. M., Lund, J.H. Viskym, U. & Jakobsen, I., I. S. 2015. *Tværfaglige udfordringer i samarbejde om udsathed hos børn og unge forældre*. Uden for Nummer 17, 31.
- Åkerstrøm, A. N., & Pors, J. G. 2014. *Velfærdsledelse: Mellem styring og potentialisering*. Hans Reitzels Forlag, København.

